

Závěr č. 40

ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 18. 9. 2006

Přípustnost přezkumného řízení v případě, že již bylo zahájeno soudní řízení podle hlavy páté občanského soudního řádu

V případě, že ve věci bylo zahájeno soudní řízení podle části páté občanského soudního řádu, není možné zahájit a vést přezkumné řízení podle § 94 a násl. správního řádu. Rozhodnutí vydané za těchto podmínek v přezkumném řízení je podle ustanovení § 77 odst. 1 správního řádu nicotné.

Odůvodnění:

Poradní sbor se zabýval otázkou, zda je možné zahájit a vést přezkumné řízení podle § 94 a násl. správního řádu v případě, že ve věci bylo zahájeno soudní řízení podle části páté občanského soudního řádu, a zda je možné rozhodnutí vydané za těchto podmínek v přezkumném řízení považovat za nezákonné.

Podle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, neuzavře-li povinná osoba s oprávněnou osobou do 60 dnů od podání výzvy dohodu o vydání nemovitosti, *rozhodne o vlastnictví oprávněné osoby k nemovitosti pozemkový úřad*. Proti tomuto rozhodnutí lze podat opravný prostředek k soudu (§ 9 odst. 6). Podle ustanovení § 244 odst. 1 občanského soudního řádu rozhodl-li správní orgán *podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů* (§ 7 odst. 1), a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být *tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení*.

Správní řád ani občanský soudní řád v části páté výslovně neřeší situaci souběhu soudního řízení a přezkumného řízení. Občanský soudní řád totiž neobsahuje ustanovení obdobné § 48 odst. 2 písm. b) soudního řádu správního, podle kterého předseda senátu může řízení přerušit, jestliže zjistí, že ve věci byl podán zákonem připouštěný podnět nebo návrh na

změnu nebo zrušení rozhodnutí nebo takové řízení bylo zahájeno. Neobsahuje ani ustanovení o uspokojení navrhovatele (§ 62 soudního řádu správního). Použití tohoto institutu by navíc z povahy věci stejně nepřipadalo v úvahu, podle § 153 odst. 2 správního řádu rozhodnutí, kterým dochází k uspokojení žalobce, nesmí měnit práva nebo povinnosti ostatních účastníků řízení založené žalobou napadeným rozhodnutím, ledaže s tím vyslovili souhlas. V případě sporů a jiných právních věcí s podobnou povahou (v daném případě rozhodnutí o vydání nemovitosti) budou zájmy účastníků zpravidla protichůdné, a souhlas ostatních účastníků by tak nebylo možné získat.

Domníváme se, že k přerušení řízení nelze použít (přiměřeně na základě § 245) ani § 109 odst. 2 písm. c) občanského soudního řádu, podle kterého pokud soud neučiní jiná vhodná opatření, může řízení přerušit, jestliže probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu, nebo jestliže soud dal k takovému řízení podnět. Podáním žaloby podle § 246 odst. 1 občanského soudního řádu se totiž stává soud orgánem příslušným k projednání věci, o které předtím pravomocně rozhodl správní orgán. Přezkumné řízení proto nelze považovat za řízení, které má význam pro rozhodnutí soudu. Správní orgán není oprávněn po podání žaloby přezkumné řízení zahájit či v zahájeném řízení pokračovat a rozhodnout. Povedení přezkumného řízení by ostatně ve většině případů nebylo ani fakticky možné bez spisového materiálu, který si předseda senátu v rámci přípravy jednání vyžádá od správního orgánu podle § 250c občanského soudního řádu. Správní orgán by získal opětovně pravomoc ve věci rozhodovat jen za situace, pokud by soudní řízení skončilo jiným než meritorním rozhodnutím.

Tento závěr lze opřít též o skutečnost, že v případě vydání rozhodnutí v přezkumném řízení, kterým by žalobou napadené rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno, by se soud dostal do neřešitelné procesní situace, protože o žalobě by již nemohlo být rozhodnuto z důvodu zrušení nebo změny napadeného rozhodnutí, na druhou stranu však občanský soudní řád s touto situací nepočítá a nedává soudu možnost řízení z tohoto důvodu zastavit. Podle § 107 odst. 5 občanského soudního řádu soud řízení zastaví, neumožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat. V případě, že by došlo ke změně či zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, řízení by skutečně z povahy věci pokračovat nemohlo. Případy demonstrativně vypočtené v tomto ustanovení však předmětnou situaci nezahrnují a jsou od ní natolik odlišné, že toto ustanovení nelze aplikovat ani přiměřeně.

Případné rozhodnutí správního orgánu v přezkumném řízení po podání žaloby nelze podle našeho názoru považovat za nezákonné, ale za nicotné ve smyslu § 77 odst. 1 správního

řádu. Podáním žaloby totiž přechází k přenosu věcné příslušnosti na soud, správní orgán proto není k vydání rozhodnutí vůbec věcně příslušný. Pokud by takové rozhodnutí přesto bylo vydáno, mělo by být podle § 77 odst. 1 správního řádu prohlášeno za nicotné nadřízeným správním orgánem.

Pokud by se v praxi vyskytl případ, že soud přeruší řízení podle hlavy páté občanského soudního řádu a věc postoupí správnímu orgánu k provedení přezkumného řízení, bude třeba řešit kompetenční konflikt (viz § 1 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů) postupem podle tohoto zákona. Podle § 3 odst. 1 zákona o rozhodování kompetenčních sporů je návrh na zahájení řízení oprávněna podat některá ze stran sporu (v tomto případě však pouze správní orgán, srovnej SJS 770/2006, podle tohoto judikátu nemůže návrh na řešení kompetenčního konfliktu podat soud, pokud usnesením řízení zastavil, věc postoupil jinému orgánu a ten mu ji vrátil se záporným stanoviskem) nebo účastník řízení. Kompetenční spor pak rozhoduje zvláštní senát podle § 2 a násl. zákona o rozhodování kompetenčních sporů.